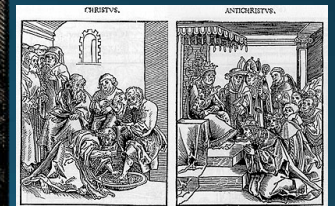
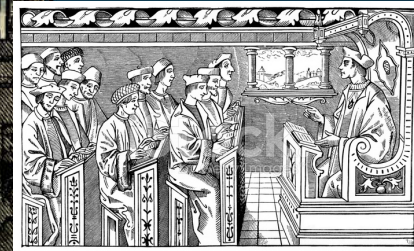
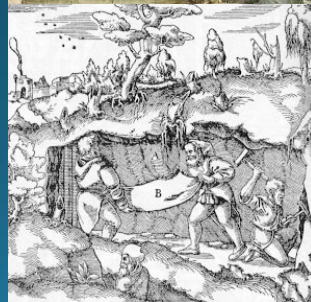
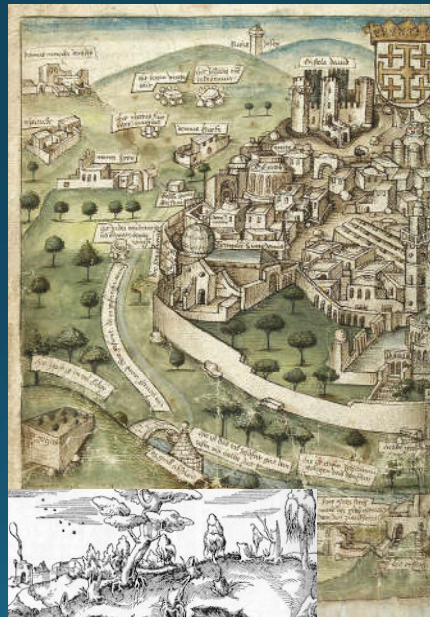

1 Východiská svetovej reformácie.

Koncept prvej reformácie, humanizmus, socioekonomické premeny európskej spoločnosti v neskorom stredoveku

Socioekonomické premeny európskej spoločnosti neskorého stredoveku

Humanizmus & renesancia

Desiderius Erasmus
(1469-1536)

- „ad fontes“
- sola scriptura
- humanistické bratrstvá

- kritické vydanie Nového Zákona
- „Chvála bláznivosti“
- „O výchove kresťanského vladára“
- „Čistota kresťanskej cirkvi“

Cirkev v neskorom stredoveku

- pápežská kontrola svetskej moci
 - Konštantínova donácia (324) – falzifikát
 - Pipinova donácia (756)

Cirkev v neskorom stredoveku

- konflikt Bonifáca VIII. a Filipa IV.
- „babylonské zajatie cirkvi“ (1309-)

Klement V. (1305-1314)

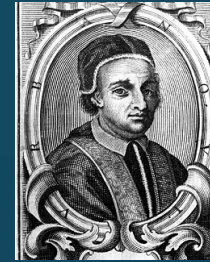

Gregor XI. (1370-1378)

Cirkev v neskorom stredoveku

- veľká západná/pápežská schizma
- konciliarizmus
- Koncil v Pise (3. – 7. 1409)
- Kostnický koncil (1414 – 1418)
- Bazilejský koncil/Bazilejsko-ferrarsko-florentský koncil (1431-1445/1449)
- d. „Haec Sancta“
- d. „Frequens“
- b. „Execrabilis“ (1460) - II. (1458-1464)

Urban VI. (1378-1389)

Klement VII. (1378-1394)

Alexander V. (1409-10)

Ján XXIII. (1410-1415)

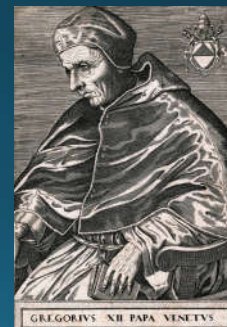
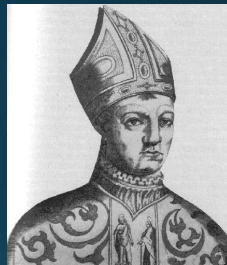

Benedikt XIII. (1349-1423)

Gregor XII. (1406-1415)

Martin V. (1417-1431)

Eugen IV. (1431-1447)

Cirkev v neskorom stredoveku

- Renesančné pápežstvo

Mikuláš V.
(1447-1455)

Kalixtus III.
(1455-1458)

Pius II.
(1458-1464)

Alexander VI.
(1492-1503)

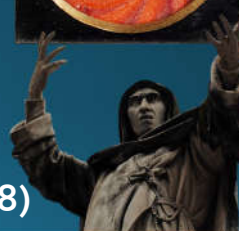

Július II.
(1503-1513)

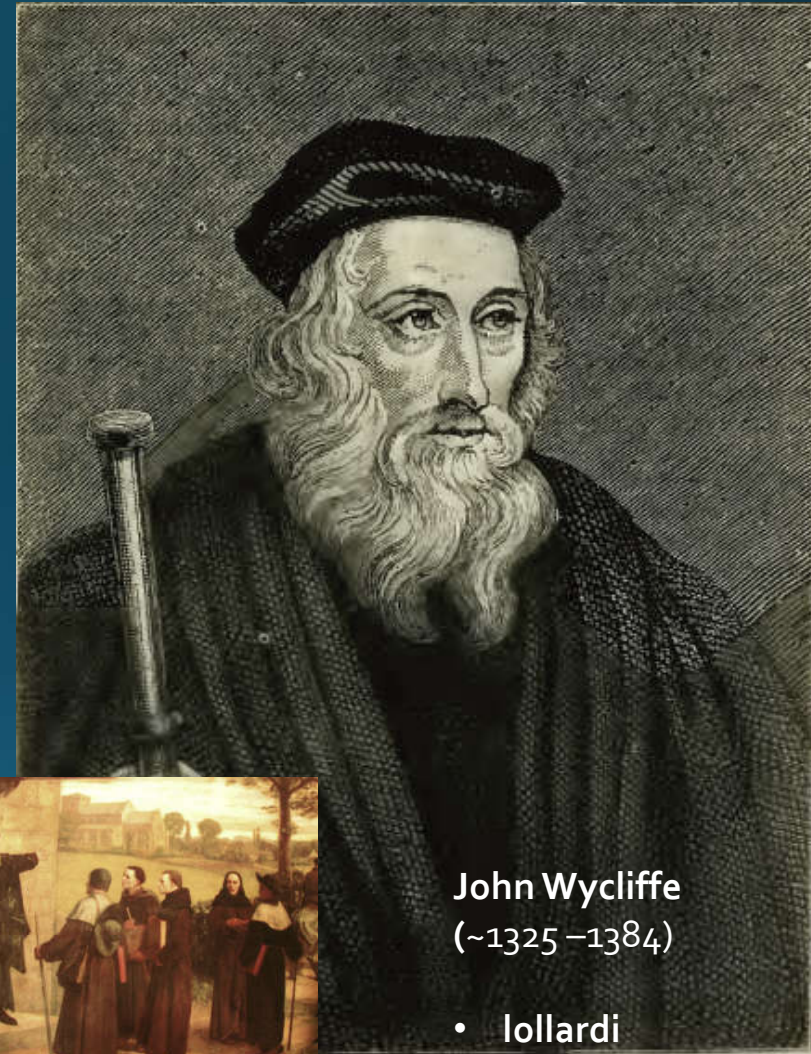
Lev X.
(1513 - 1521)

Girolamo Savonarola (1452-98)

Disent a heréza v neskorom stredoveku

(Peter) Valdes z Lyonu

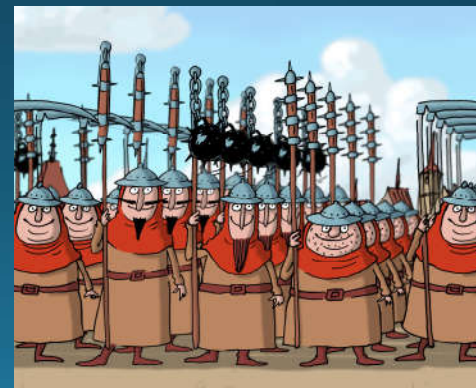
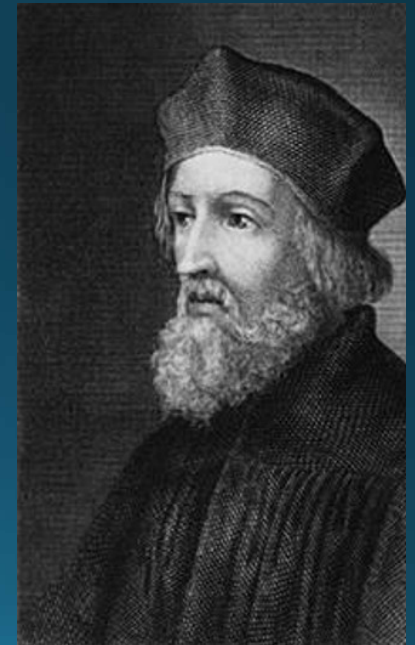
John Wycliffe
(~1325–1384)

- lollardi

Jan Hus a husitské hnutie

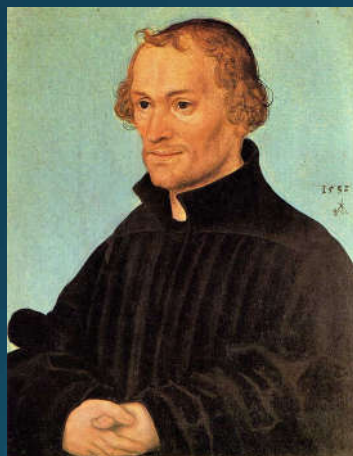
- (Jan) Milíč z Kroměříže
- Matěj z Janova
- Jan Hus (~1372 – 1415)
- Peter Chelčický
- Mikuláš Biskupec
- Jakoubek ze Stříbra
- bratr Řehoř – Jednota bratrská

Reformácia v Nemecku

Martin Luther
(1483 – 1546)

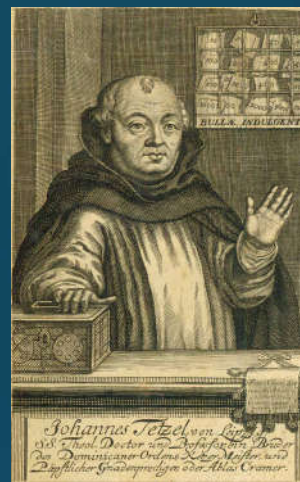
Filip Melancthon
(1497 – 1560)

A. Bodenstein v. Karlstadt
(~1483 – 1541)

Lev X.
(1513 – 1521)

Johann Tetzel (1465 – 1519)

Thomas de Vio (Kajetan)
(1469 – 1534)

Johann Eck
(1486 – 1543)

Princípy sola

- sola gratia
- sola fide
- sola scripta

Implementácia reformy

Vývoj 1530 - 1555

Filip Hessénský
(1504 – 1567)

Karol V.
(1500 – 1558)

Süleyman I.
(1494 – 1566)

Švajčiarska reformácia 1

Huldrych Zwingli
(1484 – 1531)

Heinrich Bullinger
(1504 – 1575)

Hugo von Hohenlandenberg
(1457 – 1532)

Conrad Grebel
(1498–1526)

Jean Cauvin

- 1533/34 – konverzná skúsenosť
- 1535 – Bazilej
 - Copova aféra
- 1536 – „Institutio religionis christianae“ („Krátke kresťanské napomenutia“)

Jean Cauvin
(1509 – 1564)

Guillaume Farel
(1489–1565)

Ženeva 1.0

- 1536 útek do Štrasburgu
- Ženeva & Guillermin
- 1538
 - „spor o nekvasený chleba“
 - vyhostenie Kalvína a Farela

Jean Calvin
(1509 – 1564)

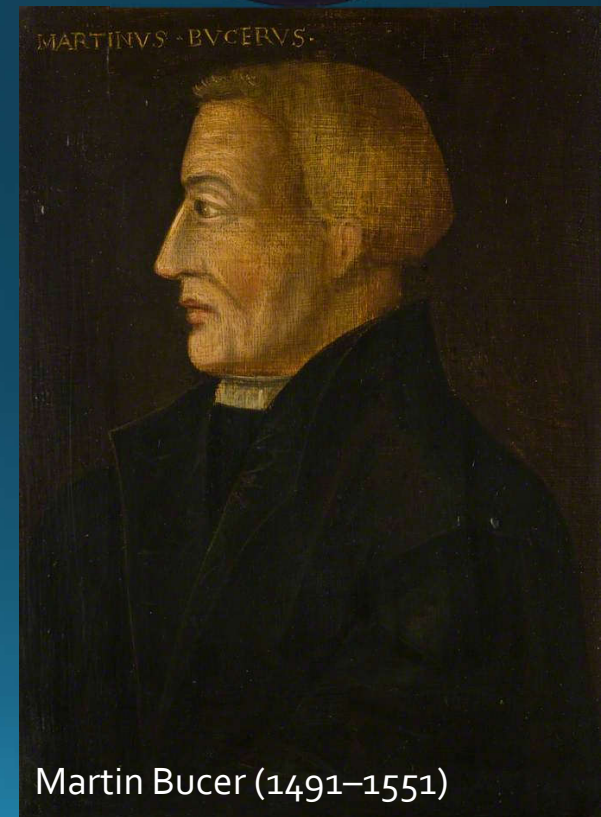

Guillaume Farel
(1489–1565)

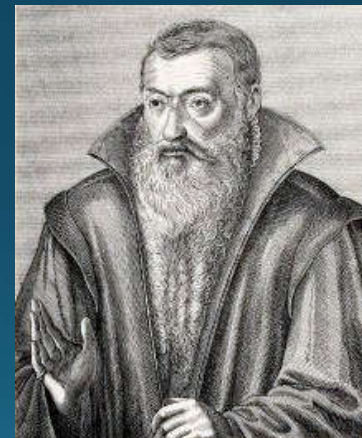

Štrasburg

- pastoračná a akademická činnosť
- ekumenická činnosť

Martin Bucer (1491–1551)

Johannes Sturm
(1507–1589)

Idelette de Bure
(1509-1549)

Ženeva 2. o „the maist perfyt schoole of Chryst,,

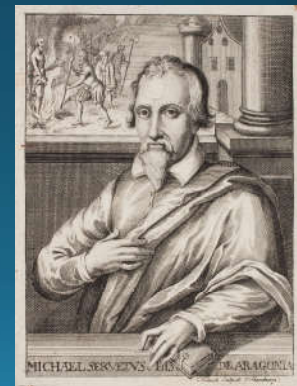
- 1541
 - návrat Kalvína do Ženevy
 - „*Cirkevné nariadenia*“
 - disciplína
 - cirkevná štruktúra
- 1549 zürišský konsenzus
Consensus Tigurinus

Jacopo
Sadoleto
(1477-1547)

Ženeva 2. o Spory a konflikty

- „bons Genevoysiens“
- pohanské mená
- 1546 Pierre Ameux
- Perrins a Favres (a Gruet)
- Jerome Bolsec (ca.1524 – 1584)
- Michael Servetus (ca. 1511–53)
- Sebastian Castellio (1515–63)
- Valentino Gentile & Giorgio Biandrata
- volby 1555

Michael
Servetus
(ca. 1511–53)

Ženeva 2.1 Po Kalvínovi

Theodore Beza
(1519–1605)

- hugenoti
- Ženevská akadémia (1559)
- rozšírenie kalvinizmu
- Confessio Helvetica posterior (1566)

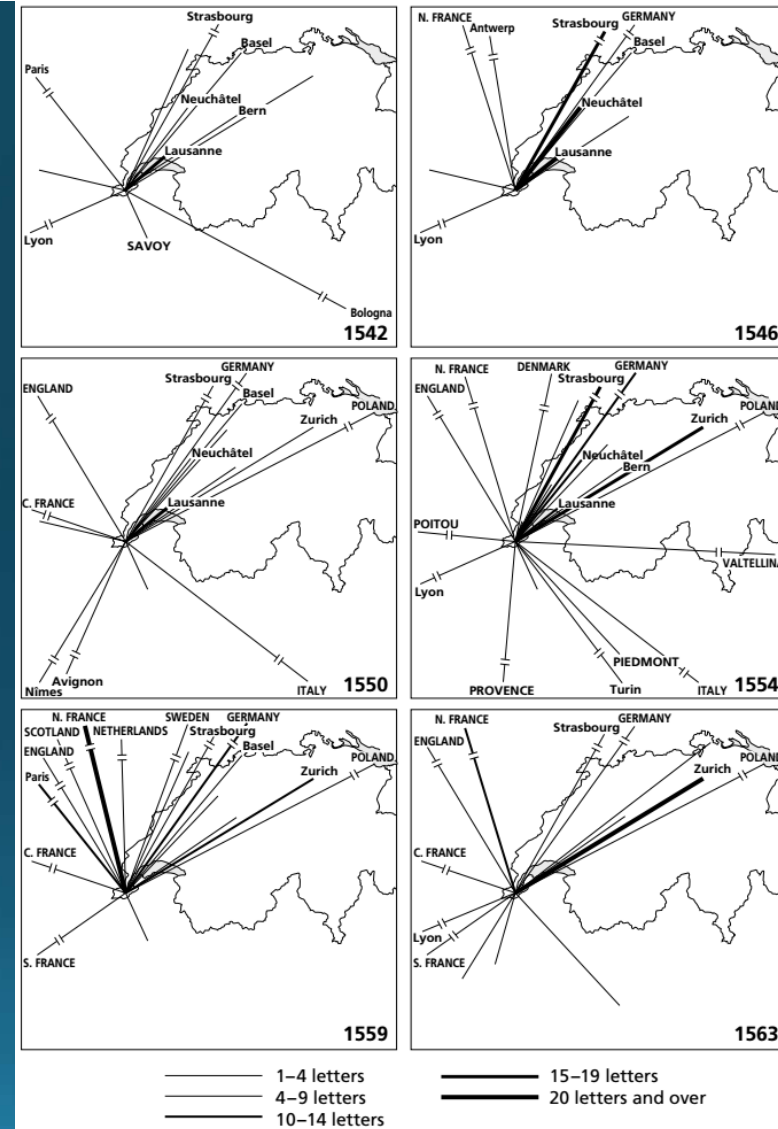
Augsburské vyznanie viery (1530)	Helvétske vyznanie (1566)
	predestinácia
biskupi	presbyteri (laici)
svetská moc nezlučiteľná s cirkevnou mocou	spojenie svetskej a cirkevnej moci
eucharistia <ul style="list-style-type: none"> • všetkým a tým, ktorí o ňu požiadajú, nutné pokánie • reálna 	<ul style="list-style-type: none"> • nutné pokánie • duchovná, symbolická
omša <ul style="list-style-type: none"> • zdobenie, piesne 	<ul style="list-style-type: none"> • bez zdobenia a hudby
oltár <ul style="list-style-type: none"> • zostáva 	<ul style="list-style-type: none"> • nahradený kazateľnicou
spoveď <ul style="list-style-type: none"> • zachovaná, vypočutie hriechov 	<ul style="list-style-type: none"> • otvorené vyznanie: vyznávam sa, že som zrešil
	svätí
	úcta
	manželstvo a askéza
	rovnaký nárok
	očistec
	neuznanie
	odmietnutie ostatných protestantských siekt

Ženeva 2.1 Po Kalvínovi

Theodore Beza
(1518–1605)

- hugenoti
- Ženevská akadémia (1559)
- rozšírenie kalvinizmu
- Confessio Helvetica posterior (1566)

Map 4. The Pattern of Calvin's Correspondence, 1542–63

Sedliacka vojna (1524 – 25)

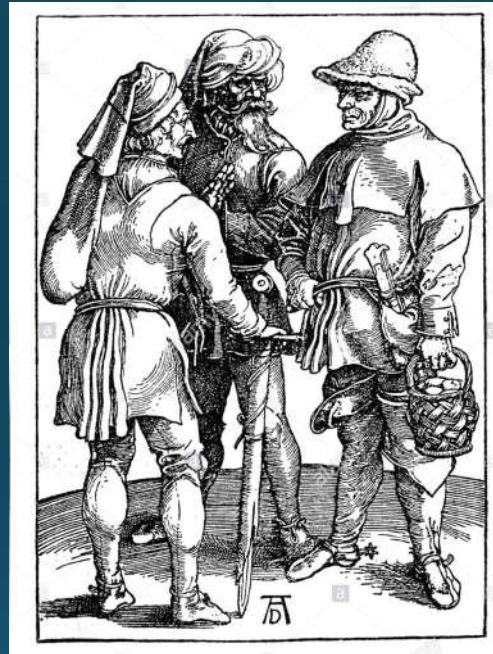
- 1476 „Gajdoš z Niklashausenu“ (Hans Böheim z Niklashausenu)
- okolo 1490 hnutie Bundschuh
- 1524 revolúcia chudobného Konráda vo Württembergu
- 1525 12 (memmingenských) artikúl

Radikálna reformácia v Nemecku

- 1523 Orlamünde
- 1529 Kiel
- 1530 ZÜRICH
- 1534 Bazilej

- teológia obrody
- symbolické chápanie eucharistie

Proroci z Zwickau

- Nicholas Storch, Thomas Drechsel a Marcus Thomas (Stubner)

- 1520-21 Zwickau
- 1521 Praha
- 1523-24 Allstedt
- 1524 Muhlhausen
- 1525 Frankenhausen

- sola experientia

Thomas Müntzer
(1489/1490 – 1525)

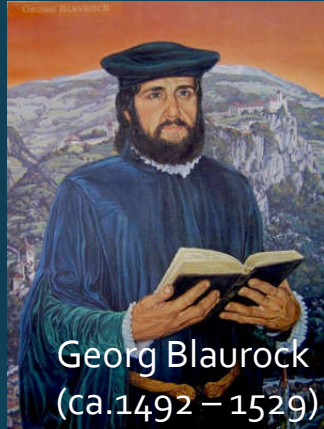
A. B. v. Karlstadt
(~1483 – 1541)

Anabaptisti

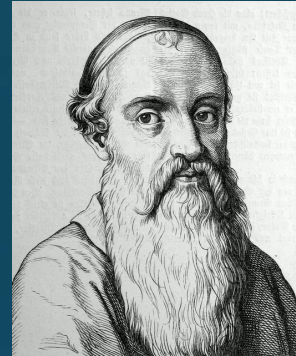
Conrad Grebel
(1498–1526)

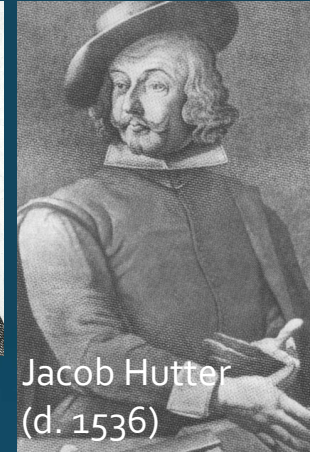
Georg Blaurock
(ca.1492 – 1529)

Felix Mantz
(ca. 1498 – 1527)

Menno Simons
(1496–1561)

Jacob Hutter
(d. 1536)

Michael Sattler
(ca. 1490–1527)

Simon Stumpf, Wilhelm Reublin a Johannes Brötli

1524 „List Thomasovi Müntzerovi“

krst

1527 Schleithemské artikuly

Melchior Hoffmann
(ca. 1495–1543)

Ein vorsehung der Stat Münster mit irer gelegenheit maeren erbren
sinnen walen schancken patzen vnd geweren in allergerben. Nach wie die
von from Melchior au freytag vor jhnglen des 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

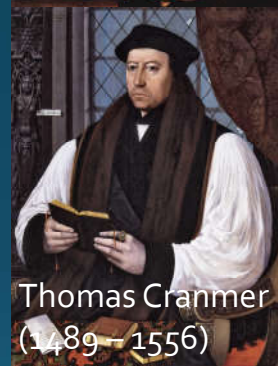
William Tyndale (ca.1494 – 1536)
Miles Coverdale (1488–1568)

Reformácia v Anglicku

- 20. roky „White Horse Circle“
 - Robert Barnes
- Henrich VIII. (d. 1547)
 - 1536 „13 článkov“
 - 1539 „6 článkov“
- Edward VI.
 - 1549, 1552 „Common Book of Prayer“
 - 1553 „42 článkov“
- Mary I. (1553-58)
- Alžbeta I. (1558-1603)
 - 1563 „39 článkov“
- Jakub I. (1566-1625)
 - 1611 King James Version

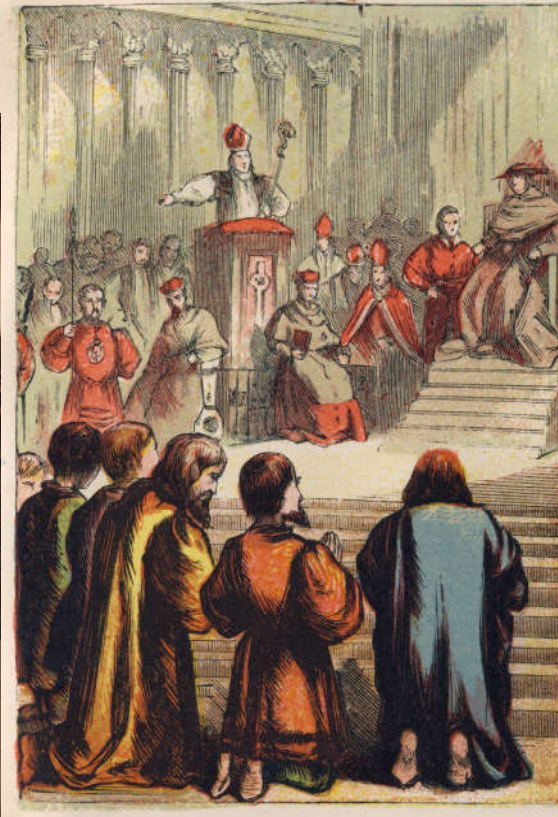
Thomas More
(1478–1535)

Thomas Cranmer
(1489 – 1556)

Thomas Cromwell
(1485 – 1540)

Karol I. (1600-49)